

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Pohjois-Pohjanmaa

ASIA	Päätös luonnonsuojelulain (9/2023) 126 §:n ja 127 §:n mukaisten pakkokeinojen käyttämistä koskevaan vaatimukseen, Turkkiselän tuulivoimapuisto, Vaala
PÄIVÄMÄÄRÄ	22.10.2025
DIAARINUMERO	POPELY/1338/2024
VIREILLETULO	26.9.2025
VIREILLEPANIJA	Suomen luonnonsuojeluliiton Kainuun piiri ry
ASIANOSAINEN	OX2 Finland Oy/Turkkiselkä Wind Oy

VIREILLEPANIJAN VAATIMUKSET JA PERUSTEET

Hakemuksessa vaaditaan Turkkiselän tuulivoimapuiston rakennusvaiheen keskeyttämistä. Turkkiselän tuulivoimahanke aiheuttaa Iso Lehmisuon maakotkareviirin linnuille merkittävän törmäysriskin, joka on arvioitu Takiankankaan tuulivoimahankeen YVA-menettelyn yhteydessä tehdyssä törmäysmallinnuksessa. Turkkiselän hankkeen törmäysriskiä ei ole luotettavasti selvitetty. Turkkiselän hankkeen törmäysriski on mallinnuksin luotettavasti selvitettävä ja rakentaminen tulee kieltää siltä osin kuin se ylittää mallintamalla osoitetun maakotkan merkittävän törmäysriskin raja-arvon. Myös muuttohaukan reviirin osalta vaaditaan tarkempia selvityksiä.

SELOSTUS TURKKISELÄN TUULIPUISTOHANKKEEN AIEMMISTA VAIHEISTA

Turkkiselän tuulivoimapuiston YVA-menettely on toteutettu vuosina 2018–2019. Yhteysviranomaisen lausunto arviointiohjelmasta on annettu 1.8.2018. Yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä arviointiselostuksesta on annettu 22.5.2019 (POPELY/1119/2018).

Vaalan kunnanvaltuusto hyväksyi 18.6.2020 (§ 36) Turkkiselän tuulivoimapuiston osayleiskaavan. Päätöksestä valitettiin ja Pohjois-Suomen hallinto-oikeus kumosi 27.5.2022 (nro 22/0024/1) kunnanvaltuuston päätöksen. Hallinto-oikeuden päätöksestä valitettiin korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Korkein hallinto-oikeus kumosi 5.6.2023 (nro 1675/2023, KHO:2023:57) hallinto-oikeuden päätöksen ja totesi, että kunnanvaltuuston päätös osayleiskaavan hyväksymisestä jää voimaan. Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen nojalla Vaalan kunta kuulutti osayleiskaavan lainvoimaiseksi 18.6.2023. Osayleiskaava on laadittu maankäyttö- ja rakennuslain 77 a §:n tarkoittamana oikeusvaikutteisena yleiskaavana, jota voidaan käyttää kaavan mukaisten tuulivoimaloiden rakennusluvan myöntämisen perusteena tuulivoimaloiden alueella.

Vaalan kunnan rakennusvalvontaviranomaiselle on annettu 23.11.2020 lausunto perustellun päätelmän ajantasaisuudesta (POPELY/1119/2020). Voimaloille on myönnetty rakennusluvat maankäyttö- ja rakennuslain 201 a §:n nojalla vailla lainvoimaista kaavaa 24.11.2020. Jatkoluvat ovat on myönnetty 23.11.2023 ja tulleet lainvoimaisiksi joulukuussa 2023. Muutoslupahakemusten yhteydessä Vaalan kunnan rakennusvalvontaviranomaiselle on annettu 2.5.2024 lausunto yhteysviranomaisen perustellun päätelmän ajantasaisuudesta. Lausunnossa on todettu, että yhteysviranomaisen katsoo esitettyjen lupa-asiakirjojen ja selvitysten perusteella, että lupahakemusten mukaisen hankkeen ympäristövaikutukset eivät todennäköisesti ole merkittävämpiä kuin lainvoimaisten rakennuslupien mukaisella hankkeella. Muutosluvat on myönnetty 10.6.2024 ja ne ovat tulleet lainvoimaisiksi 27.6.2024.

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on aiemmin rajoittanut Turkkielän tuulivoimahankeen rakentamista päätöksellään 24.1.2025, joka koski suden lisääntymis- ja levähdyspaikkaa. Päätöstä koskevat valitusasiat ovat tällä hetkellä vireillä Pohjois-Suomen hallinto-oikeudessa.

ASIANOSAISEN KUULEMINEN

OX2 Finland Oy:tä/ Turkkielkä Wind Oy:tä on kuultu 1.10.2025 lausuntopyynnöllä.

OX2 FINLAND OY:N/ TURKKISELKÄ WIND OY:N LAUSUNNON YHTEENVETO

OX2 Finland Oy/Turkkielkä Wind Oy:n on antanut lausunnon 17.10.2025. Lausunnossa todetaan, että hakemus tulee hylätä ilmeisen perusteettomana.

Hankkeen vaikutukset on selvitetty kattavasti ja luotettavasti ympäristövaikutusten arviointimenettelyn, kaavoituksen ja lupakäsittelyiden yhteydessä. Korkein hallinto-oikeus on ratkaisussaan KHO: 2023:57 yksiselitteisesti todennut toteutetut selvitykset asianmukaisiksi ja riittäviksi. Selvitysten toteuttamisen, kaavan hyväksymisen ja rakennuslupien myöntämisen jälkeen maakotkaan ja muuttohaukkaan liittyvissä olosuhteissa ei ole tapahtunut sellaista muutosta, että asiaa olisi syytä arvioida toisin kuin korkein hallinto-oikeus on vuonna 2023 tehnyt. Kotkalle aiheutuvat vaikutukset on huomioitu poistamalla neljä voimalaa mukaan lukien kolme Lehmikallion tuulivoimalaa.

POHJOIS-POHJANMAAN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN PÄÄTÖS

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus hylkää vireillepanijan hakemuksen ja siinä tehdyt vaatimukset.

PÄÄTÖKSEN PERUSTELUT

Kuuleminen

Hallintolain 34 §:n mukaan asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun. Asian saa ratkaista asianosaista kuulematta, jos kuuleminen on ilmeisen tarpeetonta.

OX2 Finland Oy:tä/ Turkkiselkä Wind Oy:tä on kuultu hakemuksesta. Suomen luonnonsuojeluliiton Kainuun piiri ry:tä ei ole kuultu annetusta lausunnosta, koska kuuleminen on ilmeisen tarpeetonta ja vireillepanon mukainen asia on ratkaistava kiireellisenä.

Vireillepano-oikeus

Luonnonsuojelulain 128 §:n mukaan haittaa kärsivällä henkilöllä on oikeus saattaa 126 §:ssä tarkoitettu asia vireille elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa, jos vireillepanon tarkoituksena on estää luonnon tuhoutuminen tai luonnonarvojen heikentyminen, joka ei ole merkitykseltään vähäinen, tai käynnistää luontovahingon korjaaminen. Sama oikeus on 134 §:n 4 momentissa tarkoitettulla rekisteröidyllä yhteisöllä toiminta-alueellaan ja kunnalla. Luonnonsuojelulain 134 § 4 momentin mukaan muissa kuin korvausta, tukea, avustusta tai vapaaehtoisen hyvittämisen korvaavuutta koskevasta päätöksestä valitusoikeus on toiminta-alueellaan sellaisella rekisteröidyllä paikallisella tai alueellisella yhteisöllä, jonka tarkoituksena on luonnon- tai ympäristönsuojelun edistäminen.

Suomen luonnonsuojeluliiton Kainuun piiri ry:n sääntöjen mukaan yhdistys toimii liiton piirinä Kainuun alueella, jonka rajat liittovaltuusto vahvistaa. Vireillepanija on toimittanut aiemman suden lisääntymis- ja levähdyspaikkaa koskevan hallintopakkoasian yhteydessä liittovaltuuston pöytäkirjan liitteen 17, jonka mukaan Pohjois-Pohjanmaan maakuntaan kuuluva Vaala kuuluu Kainuun piirin toiminta-alueeseen. Yhdistyksen sääntöjen mukaan piirin tarkoituksena on edistää muun muassa luonnonsuojelua. Piirin toimintamuotona on muun muassa aloitteiden tekeminen viranomaisille. Edellä mainitulla perusteella vireille panijalla on luonnonsuojelulain 126 §:n ja 134 §:n mukainen vireillepano-oikeus.

Sovellettavat säännökset

Luonnonsuojelulain 126 §:n mukaan jos joku laiminlyö luonnonsuojelulain tai sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen taikka ryhtyy niiden vastaiseen toimeen, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi kieltää asianomaista jatkamasta tai toistamasta tekoa tai laiminlyöntiä ja sakon tai keskeyttämisen uhalla velvoittaa hänet määrääjässä poistamaan oikeudenvastaisen tilan tai korjaamaan laiminlyönnin taikka asettaa uhan, että tarpeelliset toimenpiteet teetetään asianomaisen kustannuksella. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin päättä.

Luonnonsuojelulain 127 §:n mukaan jos oikeushenkilö, joka harjoittaa ammatillista toimintaa tai joka tosiasiallisesti määrää tästä toiminnasta (toiminnanharjoittaja), tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttaa tai uhkaa välittömästi aiheuttaa luonnonsuojelulain tai sen nojalla annettujen säännösten vastaisella toimenpiteellä tai laiminlyönnillä luonnonsuojelulain 3 §:n 7 kohdassa tarkoitetun luontovahingon, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on, sen lisäksi, mitä 126 §:ssä säädetään, määrättävä haitan aiheuttanut toiminnanharjoittaja tarvittaessa ryhtymään toimenpiteisiin haitallisten vaikutusten ehkäisemiseksi tai rajoittamiseksi mahdollisimman vähäisiksi. Luonnonsuojelulain 3 §:n 1 momentin 7.kohdan mukaan luontovahingolla tarkoitetaan eliölajien suotuisan suojelutason saavuttamisen tai säilyttämisen kannalta merkittävää, mitattavissa olevaa suoraa tai välillistä haitallista vaikutusta, jonka aiheuttamiseen ei ole myönnetty poikkeusta 83 §:n nojalla, ja joka aiheutuu kohdan b) mukaan luonnonvaraisten lintujen suojelusta annetun neuvoston direktiivin 2009/147/EY, jäljempänä lintudirektiivi, 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuille ja direktiivin liitteessä I luetelluille lajeille.

Luonnonsuojelulain 70 §:n 1. kohdan mukaan kiellettyä on rauhoitettujen eläinlajien yksilöiden tahallinen tappaminen ja 3. kohdan mukaan yksilöiden tahallinen häiritseminen, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla tai muutoin niiden elämänkierron kannalta tärkeillä paikoilla. Luonnonsuojelulain 70 §:n 5 momentin mukaan uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä ja eräistä muista hallinnollisista menettelyistä annetun lain 3 §:n 5 kohdassa tarkoitetun uusiutuvan energian tuotantolaitoksen rakentamisessa ja käytössä tapahtuvaa rauhoitetun lajin yksilön tappamista tai häiritsemistä ei pidetä tahallisena, jos rakentamisen ja toiminnan aikana on lieventävin toimenpitein asianmukaisesti pyritty estämään rauhoitetun lajin yksilöiden kuolema ja niihin kohdistuvat häiriöt.

Johtopäätös

Turkkiselän tuulivoimapuistoahankkeessa on kyse luonnonsuojelulain 70 §:n 5 momentissa tarkoitetusta uusiutuvan energian tuotantolaitoksen rakentamisesta ja käytöstä. Hallituksen esityksen 41/2024 mukaan tahallinen lintuyksilöiden tappaminen ja häiritseminen ei koske asianmukaisin luvuin rakennettavaa ja käytettävää uusiutuvan energian tuotantolaitosta, mikäli hankkeessa on toteutettu tarvittavia lieventäviä toimenpiteitä. Lieventäviä toimenpiteitä ovat esimerkiksi tuulivoimaloiden sijoittaminen riittävän kauas tunnetuista suurten petolintujen reviireistä.

Maakotkan ja muuttohaukan reviirit ovat olleet tiedossa ja hankkeen ympäristövaikutustenarviointi- ja kaavoitusmenettelyn yhteydessä on tehty selvitykset koskien maakotkan ja muuttohaukan törmäysriskistä. Törmäysriskiä ei ole todettu merkittäväksi. Asia on todettu korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen 5.6.2023 (1675/2023) perustelujen kohdissa 42 ja 93.

Turkkiselän tuulivoimapuiston yleiskaava ja tuulivoimaloiden rakennusluvut ovat lainvoimaisia. Tuulivoimaloiden rakentaminen on

käynnissä. Turkkiselän tuulivoimapuistohankkeessa on toteutettu viranomaisten edellyttämät toimenpiteet törmäysriskien selvittämiseksi ja lieventämiseksi eli hankkeessa on asianmukaisesti pyritty estämään lintuuyksilöiden kuolema, lintuuyksilöihin kohdistuvat häiriöt ja luontovahingon syntyminen.

Turkkiselän tuulivoimapuiston rakentamisessa ei ole siten kyse hallintopakon käytön edellytyksenä olevasta luonnonsuojelulain 70 §:ssä kielletystä maakotka- tai muuttohaukkayksilöiden tahallisesta tappamisesta tai häiritsemisestä. Kyse ole myöskään tahallisesta tai huolimattomuudesta aiheutetusta tai välittömästä uhasta aiheuttaa luonnonsuojelulain tai sen nojalla annettujen säännösten vastaisella toimenpiteellä tai laiminlyönnillä luonnonsuojelulain 3 §:n 7 kohdassa tarkoitetun luontovahinko.

TÄYTÄNTÖÖNPANO

Päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin päättä.

PÄÄTÖKSEN JULKAISEMINEN

Luonnonsuojelulain 121 §:n 3 momentin mukaisesti elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus julkaisee päätöksen internetsivuillaan 24.10.2025-1.12.2025 välisen ajan.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valitusoikeudesta on säädetty luonnonsuojelulain 134 §:ssä.

Valitusosoitus päätöksen liitteenä.

Yksikön päällikkö

Eero Melantie

Ympäristölakimies

Soile Veteläinen

Tämä päätös on sähköisesti allekirjoitettu viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Päätöksen on esitellyt ympäristölakimies Soile Veteläinen ja ratkaissut yksikön päällikkö Eero Melantie.

Yhteydenotot

Soile Veteläinen puh. 0295 038 435, s-posti: soile.vetelainen@ely-keskus.fi

LIITE

Valitusosoitus

TIEDOKSIANTO, sähköpostitse

OX2 Finland Oy/ Turkkiselkä Wind Oy
Suomen luonnonsuojeluliiton Kainuun piiri ry
Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjois-Pohjanmaan piiri ry
Vaaian

kunta

Tämä asiakirja POPELY/1338/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument POPELY/1338/2024 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Melantie Eero 22.10.2025 11:54

Esittelijä Veteläinen Soile 22.10.2025 11:45